ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ ВОКАЛІЗІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX СТ.

Ян Цзяін
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

У статті підіймаються питання вивчення психологічних аспектів виконання вокалізів другої половини XX ст. На нашу думку, це питання пов'язано зі стилістикою вокалізів яка з одного боку тяжіє до неповторного, оригінального, а з іншого — містить у собі певний рівень узагальнення, оскільки його носії (композитор, виконавець, слухач) завжди знаходяться в конкретній інтонаційній ситуації епохи, країни, творчого напряму.
Ключові слова: *вокаліз, психологічні аспекти, стиль, видові форми.*

The article raises issues of studying the psychological aspects of performing vocalizations of the second half of the 20th century. In our opinion, this issue is related to the style of vocalizations, which on the one hand tends to be unique, original, and on the other hand, contains a certain level of generalization, since its carriers (composer, performer, listener) are always in a specific intonation situation of the era, country, creative direction.
Keywords: *vocalization, psychological aspects, style, species forms*

Психологічні аспекти виконання вокалізів, як однієї з форм західноєвропейської музики, передбачають розуміння та відтворення у виконанні такого поняття як «стиль». Музичний стиль, у сучасній теорії музикознавства, представлений як ієрархічна система, де в порядку супідрядності поєднані стилі історичні, національні, жанрові, видові, індивідуально-особистісні, навіть стилі окремих епохальних творів.

Також, психологи вважають, що індивідуальне і типове поєднуються в стилі і породжують стилістику музичного твору, яка залежить від багатьох факторів, що визначають задум композитора, реалізований через його мову і форму. Стилістичний комплекс музичного твору складється з типізованих та ситуаційних характеристик. Перші визначаються жанровими властивостями твору (спосіб виконання, життєве призначення) і композиційно-художніх особливостей (семантико-композиційний рівень жанровості), що ставить перед вокалістами складні виконавські задачі [3, с. 156].

Зазначимо, що вокаліз належить до допоміжних жанрів вокальної сольної практики. Він використовується під час навчання співу. Першорядне значення для визначення його стилістики має італійська система, яка визначила вихідну національну стилістику вокалізу. Подальший

 10.34142//2708-4809.SIUTY.2022.222

розвиток вокалізу за національно стилістичною ознакою був пов'язаний із найбільшими національними школами, до яких відносяться французька, німецька, чеська, українська та ін. [2, с. 143]. Кожна зі шкіл створює своє стилістичне трактування жанру вокалізу в його двох основних проявах — дидактичному і художньому, що можна конкретно простежити, вивчаючи практику створення та використання вокалізів.

У своїх стилістичних формах вокаліз, протягом віків, набував різних видових форм — інструктивно-дидактичних (вокалізи-вправи, вокалізи-етюди, вокалізи-сольфеджіо, вокалізи-п'єси) і художніх (вокалізи-романси, вокалізи-арії, вокалізи-концерти). Генезис вокалізу як жанру в кожному з випадків зберігається, адже це — спів без слів, який є відображенням музичної сутності голосового апарату людини (голос як інструмент інтонування, музикування) [1, с. 80].

Одним зі складних питань у процесі виконання вокалізів є співвідношення національної та інтернаціональної стилістики і, зрозуміло, що необхідно володіти відтворенням історичних стилів.

Список використаних джерел

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів). Київ : LAT & K. 2012. 192 с.
2. Кулдиркаєва О. В. Основи вокальної методики : навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво». Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 158 с.
3. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Вінниця : Нова Книга, 2013. 176 с.